

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne eierskapskontrollen på oppdrag fra Frøya kommunes kontrollutvalg i perioden mai 2023 til november 2023.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet.

Alle rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA publiseres på www.revisjonmidt norge.no.

Verdal, 04.12.2023

Sunniva Tusvik Sæter

Oppdragsansvarlig revisor

Arve Gausen

Prosjektmedarbeider

SAMMENDRAG

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne eierskapskontrollen på oppdrag fra kontrollutvalget i Frøya kommune. Vi undersøker kommunens eierstyring av TrønderEnergi AS. **I den overordnede problemstillingen konkluderer revisor med at Frøya kommune utøver i hovedsak sin eierstyring av TrønderEnergi AS i samsvar med gitte føringer og anbefalinger.**

Dette bygger på konklusjonene i underproblemstillingene:

I **første underproblemstilling** konkluderer vi med at eierskapsmeldingen og eierens styringsdokumenter er i tråd med gitte føringer.

I **andre underproblemstilling** konkluderer vi med at de folkevalgte ikke har mottatt tilstrekkelig opplæring om eierstyring.

I **tredje underproblemstilling** konkluderer vi med at kommunikasjonen mellom eierrepresentanten og kommunestyret til dels sikrer en aktiv dialog.

I **fjerde underproblemstilling** konkluderer vi med at eierrepresentanten utøver eierstyringen i tråd med kommunestyrets føringer og rollefordelingen i et aksjeselskap.

Revisor har følgende anbefalinger til kommunestyret på Frøya, hvor de bør:

- Vurdere om kommunestyret har fått tilstrekkelig opplæring om eierstyring og får nok informasjon om sine selskaper
- Etablere kommunikasjonsformer som setter kommunestyret i stand til å utøve aktiv eierstyring
- Vurdere å signalisere til selskapet at innkallingsfristen bør utvides

I tillegg til problemstillingene i eierskapskontrollen, har rapporten en beskrivende del. Konklusjonen i den beskrivende delen finnes i kapittel 6.3. Vi har ikke utarbeidet anbefalinger for informasjonen som fremkommer der. Revisor påpeker at Frøya kommunes eierskapsmelding må oppdateres etter konsernstrukturendringen i TrønderEnergi AS. Revisor registrerer at flere og flere kommuner eier selskap som er organisert som konsern, og kommunene bør derfor på et generelt grunnlag være bevisste på konsernstyring.

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	1
Sammendrag.....	4
Innholdsfortegnelse	5
1 Innledning.....	7
1.1 Bestilling	7
1.2 Problemstillinger.....	7
1.3 Metode	8
1.4 Uttalelse om rapport	9
1.5 Om eierskapskontroll i aksjeselskaper	10
1.6 Om TrønderEnergi AS.....	11
2 Styringsdokumenter.....	14
2.1 Problemstilling	14
2.2 Kriterier.....	14
2.3 Funn.....	14
2.3.1 Vedtekter og aksjonæravtale	14
2.3.2 Revidering av styringsdokumenter og avtaler med selskapet.....	15
2.3.3 Eierskapsmeldingen.....	15
2.3.4 Andre dokumenter	17
2.4 Vurdering.....	17
2.5 Konklusjon.....	18
3 Opplæring.....	19
3.1 Problemstilling	19
3.2 Kriterier.....	19
3.3 Funn.....	19
3.3.1 Opplæring og informasjon.....	19
3.4 Vurdering.....	22
3.5 Konklusjon.....	22
3.6 anbefaling	22
4 Kommunikasjon	23
4.1 Problemstilling	23
4.2 Kriterier.....	23
4.3 Funn	23
4.3.1 Eierrepresentanter	23
4.3.2 Forutsigbare kommunikasjonsformer	24
4.3.3 Innkallingsfrist	26
4.4 Vurdering.....	26
4.5 Konklusjon.....	27
4.6 anbefalinger	27
5 Utøvelse av eierstyring	28

5.1	Problemstilling	28
5.2	Kriterier.....	28
5.3	Funn.....	28
5.3.1	Deltakelse i generalforsamling	28
5.3.2	Eiermøter	30
5.4	Vurdering.....	31
5.5	Konklusjon.....	31
6	Etablering av datterselskap	32
6.1	Problemstillinger	32
6.2	Funn.....	32
6.2.1	Bakgrunn	32
6.2.2	Dialog mellom Frøya kommune og TrønderEnergi.....	33
6.2.3	Føringer fra Frøya kommune for selskapets opprettelse av datterselskap	36
6.3	Konklusjon.....	36
7	Konklusjoner og anbefalinger	38
	Kilder.....	39
	Vedlegg 1 – Utledning av kriterier.....	40
	Vedlegg 2 – Uttalelse	46

Tabell

Tabell 1.	TrønderEnergi sine eiere (A-aksjer)	11
Tabell 2.	Andre selskaper hvor TrønderEnergi har aksjer	13
Tabell 3.	Representasjon i generalforsamling	30

Figurer

Figur 1.	TrønderEnergis datterselskaper	12
Figur 2.	Politisk behandling av kommunens eierskapsmelding	17
Figur 3.	Opplæring om eierstyring	20
Figur 4.	Tilstrekkelig opplæring for å kunne fatte gode beslutninger om TrønderEnergi	20
Figur 5.	Nok informasjon om TrønderEnergi til å kunne fatte gode beslutninger i saker vedrørende selskapet	21
Figur 6.	Ordførers «to do-liste» i selskaper med aktivt eierskap	24
Figur 7.	Konsernstruktur	33

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Frøya kommune har bestilt en eierskapskontroll av kommunens eierstyring av TrønderEnergi AS. I en eierskapskontroll undersøkes det hvordan kommunen ivaretar sine eierinteresser, til forskjell fra en forvaltningsrevisjon i et selskap, hvor det er virksomheten i selskapet som undersøkes. Bestillingen er ikke gjort med bakgrunn i Plan for eierskapskontroll, men er begrunnet av kontrollutvalget med følgende:

Utvalget ønsker en eierskapskontroll av TrønderEnergi AS, ettersom det er opprettet flere datter/underselskap de siste årene.

Utvalget gjorde denne bestillingen den 15.02.2023, i sak 01/23. Utvalget vedtok prosjektplanen i sak 10/23 den 29.03.2023.

Revisor har avgrenset prosjektet til å omfatte det som har skjedd i valgperioden 2019-2023.

1.2 Problemstillinger

Rapporten har én hovedproblemstilling:

- *Utøver Frøya kommune sin eierstyring av TrønderEnergi AS i samsvar med gitte føringer og anbefalinger?*

Det er utarbeidet fire underproblemstillinger for å svare på hovedproblemstillingen:

- *Er eierskapsmeldingen og eierens styringsdokumenter i tråd med gitte føringer?*
- *Gis folkevalgte tilstrekkelig opplæring om eierstyring?*
- *Sikrer kommunikasjonen mellom eierrepresentant og kommunestyret en aktiv dialog?*
- *Utøver eierrepresentanten eierstyringen i tråd med kommunestyrets føringer og rollefordelingen i et aksjeselskap?*

I tillegg til disse problemstillingene har rapporten en beskrivende del, hvor følgende undersøkes:

- *Hvordan har dialogen mellom Frøya kommune og selskapet vært i forbindelse med etablering av datterselskap og utvidelse av aktiviteten i konsernet?*
- *Er det gitt føringer fra kommunen for selskapets opprettelse av datterselskap?*

1.3 Metode

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRF - kontroll og revisjon i kommunenes standard for eierskapskontroll, RSK 002. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Frøya kommune og TrønderEnergi AS, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Vi har brukt flere metoder for å samle inn data til dette prosjektet.

INTERVJU

Vi har gjennomført videointervju med ordfører/eierrepresentanten og økonomisjef. Vi har også bedt leder for opposisjonen i valgperioden 2019-2023 om et intervju, men har ikke lyktes i dette. Økonomisjef og leder for opposisjonen deltar i alle eiermøter og generalforsamlinger sammen med eierrepresentanten, men som observatører uten stemmerett. Vi har også stilt spørsmål til selskapet via epost.

Referat fra intervjuet er bekreftet av de som ble intervjuet.

DOKUMENTGJENNOMGANG

Revisor har sett på dokumentasjon i eierskapsmelding, protokoller fra generalforsamlinger, politiske møter, styringsdokumenter og ulike andre dokumenter fra selskapet. Dokumentgjennomgangen bidrar til å vise hvilke faktiske bestemmelser og vedtak som er gjort, som er formalisert i skriftlig form.

SPØRREUNDERSØKELSE

For å fange opp kommunestyrets synspunkt, har vi gjennomført en digital spørreundersøkelse via verktøyet SurveyXact. Spørreundersøkelsen ble sendt til de faste medlemmene i kommunestyret, 23 personer. 11 av disse svarte, noe som gir en svarprosent på 48. Spørreundersøkelsen ble sendt ut 4. september, og avsluttet 2. oktober. Det ble sendt ut purring via epost og SMS til de som ikke hadde svart 18. og 29. september. Revisor manglet telefonnummer til en respondent, som ikke har fått purring på SMS, men kun på epost. Revisor anser denne svarprosenten som god nok for å kunne gi et bilde av kommunestyrets oppfatning av eierstyringen. Det hadde vært ønskelig med en høyere svarprosent. Andelen svar er ikke mer robust enn at den gir en pekepinn på situasjonen, og svarfordelingen er beheftet med noe usikkerhet. Halvparten av respondentene sitter i formannskapet, noe som kan bidra til en noe skjevere svarandel. Andelen er ikke så høy at revisor har vurdert å fremstille dataene på annet vis.

Vurdering av metode

Revisor vurderer at valget av metoder for datainnsamling til sammen gjør at vi har et tilstrekkelig datagrunnlag for å kunne konkludere på problemstillingen. De innsamlede data gjelder for valgperioden 2019-2023. Vi kunne gjennomført datainnsamling fra andre kilder for å supplere informasjonen fra intervju. Informasjon fra andre kilder, eksempelvis intervju med selskapet, kunne triangulert dataene som benyttes i rapporten og muligens gitt utdypende informasjon. Vi har vurdert at informasjonen fra kildene vi har benyttet, er tilstrekkelige til å konkludere på problemstillingene på en trygg måte.

1.4 Uttalelse om rapport

En foreløpig rapport ble sendt til ordføreren for uttalelse 17.11.2023. Rapporten ble også sendt til TrønderEnergi v/ styreleder og daglig leder. Revisor mottok uttalelse fra ordfører 29.11.2023. Uttalelsen har ikke medført endringer i rapporten. Uttalelsen er vedlagt rapporten (vedlegg 2). Det har ikke kommet uttalelse fra selskapet.

1.5 Om eierskapskontroll i aksjeselskaper

I en eierskapskontroll undersøkes det hvordan kommunen ivaretar sine eierinteresser. Dette til forskjell fra en forvaltningsrevisjon av selskapet, hvor det er selve virksomheten i selskapet som undersøkes. TrønderEnergi AS er organisert som et aksjeselskap. Grensegangen mellom en eierskapskontroll og en forvaltningsrevisjon, er plassert mellom oppgavene som hører til generalforsamlingen, og oppgavene som ligger hos selskapets styre/ledelse. Det er aksjeloven som regulerer denne selskapsformen.

1.6 Om TrønderEnergi AS

TrønderEnergi AS er et konsern som produserer energi og leverer strøm. TrønderEnergi eies av 19 kommuner i Trøndelag og KLP.

Selskapets formål er å produsere, overføre, fordele og omsette energi, bygge og drive anlegg for slik virksomhet, delta i annen delvirksomhet i forbindelse med denne virksomheten, herunder annen forretningsmessig utnytting av anlegg og teknologi, eie og delta i andre selskaper innen rammen av virksomheten.

Eierfordelingen i TrønderEnergi er slik:

Tabell 1. TrønderEnergi sine eiere (A-aksjer)

Eier	Andel
Orkland kommune	16,93
Melhus kommune	13,33
KLP	13,32
Trondheim kommune	8,33
Indre Fosen kommune	7,31
Ørland kommune	7,03
Åfjord kommune	4,62
Heim kommune	4,33
Oppdal kommune	3,68
Midtre Gauldal kommune	2,89
Malvik kommune	2,7
Hitra kommune	2,45
Frøya kommune	2,27
Skaun kommune	2,0
Selbu kommune	1,3
Holtålen kommune	1,22
Osen kommune	0,96
Stjørdal kommune	0,18
Tydal kommune	0,141
Rennebu kommune	0,055

Kilde: www.soliditet.no

STYRET

Styreleder: Odd Inge Mjøen

Nestleder: Morten Bostad

Styremedlem: Hanne Wigum

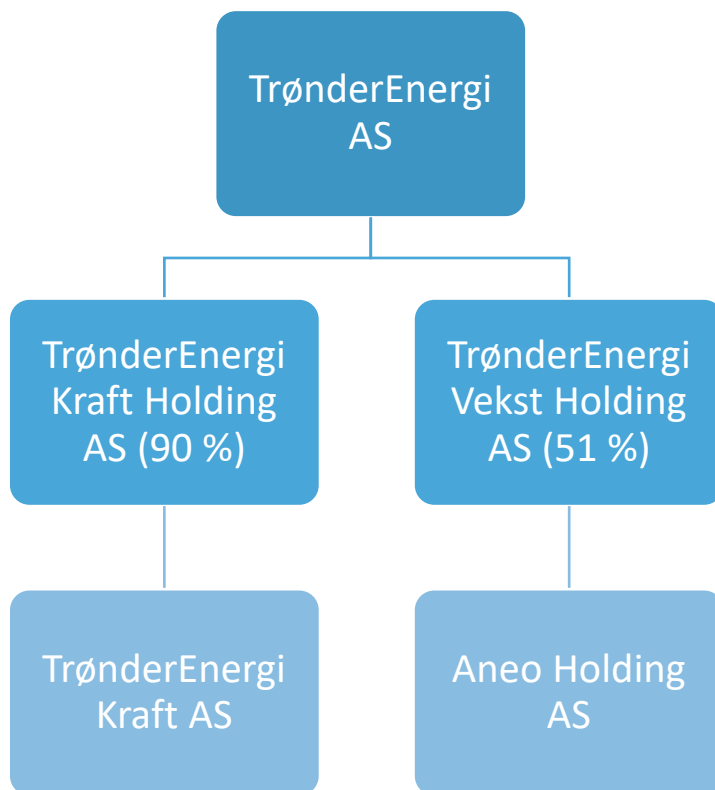
Styremedlem: Kirsti Welande

Styremedlem: Ingjerd Alstad

Styremedlem: Dag Olav Løseth

Styremedlem: Ove Vollan

TrønderEnergi AS har to datterselskaper. I datterselskaper eier TrønderEnergi over halvparten av aksjene i selskapet. Den andre eieren av TrønderEnergi Kraft Holding AS er Aneo Production Holding AS. De andre eierne av TrønderEnergi Vekst Holding er kommunene som eier TrønderEnergi.

Figur 1. TrønderEnergis datterselskaper

TrønderEnergi har også en rekke andre aksjer hvor de eier mindre enn halvparten av aksjene. De listes opp her:

Tabell 2. Andre selskaper hvor TrønderEnergi har aksjer

Selskap	Andel
Tensio AS	40
Celtic Norse AS	33,33
Proventure Seed III AS	13,675
Thams Innovasjon AS	7,999
Ps1 Holding AS	3,416 (A-aksjer)
Bølgen Invest AS	1,065
Nordic Credit Rating AS	0,833
Midtnorsk Opplæring AS	0,498
Haukvik Eiendom AS	0,175
Ps1 Holding AS	0,03 (B-aksjer)

Kilde: www.proff.no

2 STYRINGSDOKUMENTER

2.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for temaet «styringsdokumenter»:

- Er eierskapsmeldingen og eierens styringsdokumenter i tråd med gitte føringer?

2.2 Kriterier

Kriteriene er hentet fra aksjeloven, kommuneloven og KS' anbefalinger for eierstyring, selskapsledelse og kontroll. Følgende kriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Det skal foreligge vedtekter som tilfredsstiller aksjelovens krav
- Kommunestyret bør jevnlig revidere styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet
- Kommunestyret må behandle eierskapsmelding som inneholder lovens minstekrav minst én gang i løpet av valgperioden

Utledningen av kriterier finnes i vedlegg 1.

2.3 Funn

2.3.1 Vedtekter og aksjonæravtale

TrønderEnergis vedtekter ble sist endret i generalforsamling 19. mai 2020, samt i styremøte iht. styrefullmakt til kapitalforhøyelse 16. oktober 2020.

Vedtektene angir selskapets navn, virksomhet, forretningskontor, aksjekapital, aksjeeiere, aksjeoverdragelser, om generalforsamlingen, styret, daglig ledelse, innløsning, verdipapirsentralen og tvister.

Det foreligger også en aksjonæravtale med bestemmelser om eierskapssamarbeid, aksjeoverdragelser, lojalitet, forhold til andre avtaler og selskapets vedtekter, opphør og endringer av aksjonæravtalen og tvister. Behovet for etablering av aksjonæravtale kom som følge av nye vedtekter med kun én aksjeklasse. Endringen medførte at aksjelovens vanlige flertallskrav gjaldt. Behovet for en ny aksjonæravtale ble også omtalt i en selskapskontroll av TrønderEnergi fra Revisjon Midt-Norge IKS i 2014. Endringsbehov i aksjonæravtalen ble gått gjennom på selskapets eiermøter, både i 2013 og 2014. Kommunestyret vedtok i sak 49/14

30.04.2014 å godkjenne forslaget til aksjonæravtale. Varaordfører ble gitt fullmakt til å signere på vegne av kommunen.

2.3.2 Revidering av styringsdokumenter og avtaler med selskapet

I eierskapsmeldingen står det at kommunestyret som eier skal vedta eierstrategi for aktuelle selskaper. Her avgjøres de prioriteringene, krav og tiltak som kommunen gjør gjeldende overfor det enkelte selskap for å sikre ønsket utvikling og oppnåelse av de målene eieren(e) har for den aktuelle tjenesten/aktiviteten. Eierskapsmeldingen ble sist behandlet i 2022, og har noen generelle forventninger og krav til selskapene de eier. Dette omfatter avkastning, utbytte, effektivitet, kvalitet, bærekraft og samfunnsansvar. Det står at eierstrategi utformes for de selskaper/enheter/foretak hvor dette er nødvendig og/eller hensiktsmessig. Det er ikke utarbeidet en egen eierstrategi for TrønderEnergi, og det er derfor eierskapsmeldingen som gjelder.

I kapittel 2.3.2. framgår det at kommunestyret har behandlet endringer i aksjonæravtalen ved behov.

2.3.3 Eierskapsmeldingen

Eierskapsmeldingen ble sist behandlet i kommunestyret 19.05.2022, i sak 82/22. Her vedtok kommunestyret eierskapsmeldingen slik den var fremlagt, og at eierskapsmeldingen er bestemmende for kommunens prinsipper for eierstyring i inneværende valgperiode. Eierskapsmeldingens selskapsoversikt skal oppdateres årlig og behandles hver høst i Frøya formannskap.

Eierskapsmeldingen har følgende hovedpunkter:

- Grunner for eierskap
- Bakgrunn og forutsetning for god eierstyring
- Selskapsformer
- Roller, krav og ansvar
- Årshjul
- Generelle forventninger og krav til selskapene/enhetene
- Eierstrategi
- Styret
- Eiermøter
- Eierskapsmeldingens forhold til medeierskap og datterselskaper
- Avtaler og andre styringsdokumenter
- Eierskapsmeldingen omfatter ikke
- Selskapsoversikt

Eierskapsmeldingen angir bakgrunnen for Frøya kommunes eierskap i TrønderEnergi:

«Frøya kommune har hatt eierskap i TrønderEnergi AS siden starten i 1998. Fra 1970 het selskapet Sør-Trøndelag Kraftselskap, men skiftet navn til TrønderEnergi i 1997. Hitra og Frøya kraftlag gikk inn i Sør-Trøndelag Kraftselskap i 1987. Etableringen av Hitra og Frøya kraftlag skjedde som en følge av strømforsyningen til øyregionen i starten av 1950-tallet, og Hitra og Frøya kraftlag ble etablert i 1949.»

Kommunens forventninger til TrønderEnergi er som følgende, som angitt i eierskapsmeldingen:

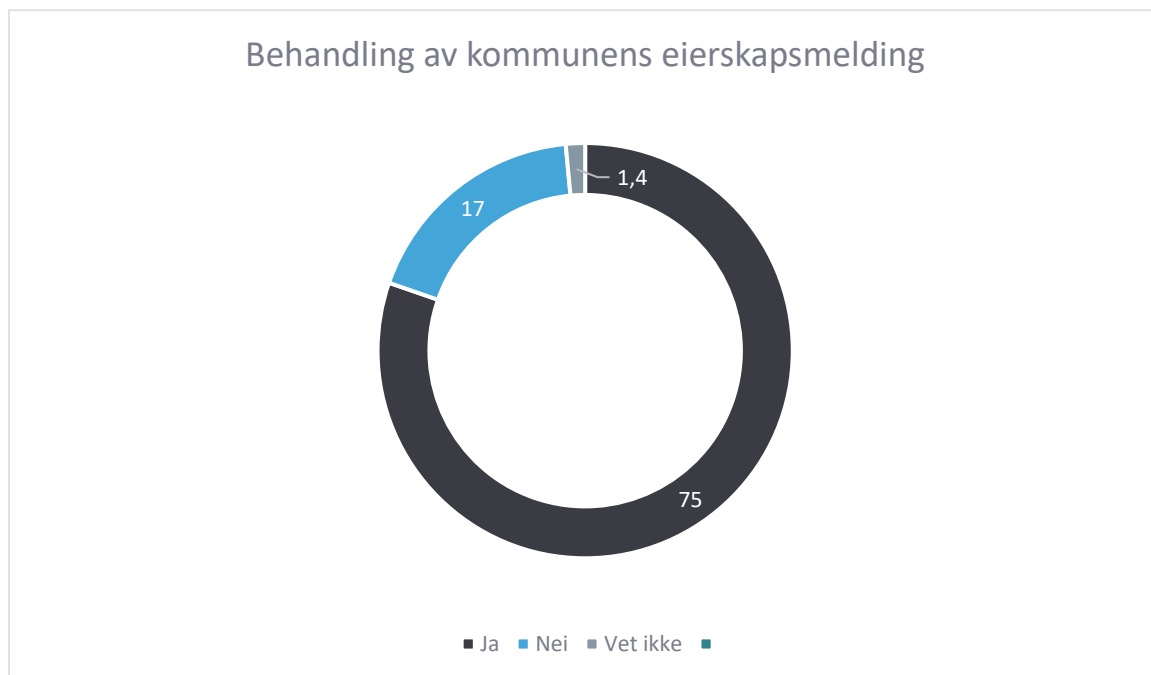
«Frøya kommunes forventninger til selskapet er at konsernet drives til beste for eiere og kunder. Som kunde og eier ønsker vi stabile leveranser av fornybar og miljøvennlig energi til så lave priser som mulig, som både kommer Frøya kommune og Frøyas befolkning og næringsliv til gode. I tillegg vil vi som eier oppnå god avkastning av vår kapitalinvestering i selskapet.

TrønderEnergi er det selskapet hvor Frøya kommune har eierinteresser med størst kommersiell verdi for kommunen. Det er derfor viktig å ha bevissthet og oppmerksomhet rundt de disposisjoner/endringer som selskapet foretar. Både fordi fornybar energiforsyning har så stor betydning for både Frøyasamfunnet og verden for øvrig, men også fordi selskapet representerer store økonomiske verdier for kommunen.»

Ordfører har ved revidering av eierskapsmeldinga i 2022 ønsket et tydeligere mandat for hva som er forventet innen utøving av passiv og aktiv eierskapsstrategi. Hun forteller at dette gjaldt alle selskaper, ikke bare TrønderEnergi. Mandatet ble innarbeidet i eierskapsmeldinga, og gir tydeligere føringer for hvordan eierstyringa skal utøves i selskapet (eksempelvis gjennom To do-lista). TrønderEnergi AS er et selskap som er viktig for kommunestyret, hvor kommunestyret ønsker et aktivt eierskap. Eierstrategiene er beskrevet i eierskapsmeldinga.

Økonomisjefen forteller at han er sekretær for eierskapsmeldinga. Politikerne er opptatt av denne, og de kommer med innspill når den blir revidert. Bevisstgjøring av ordfører sin rolle som eier er en del av denne, samt selskapsinformasjon etc. Kommunen har en oppdatering av selskapsinformasjon årlig – den sendes til kommunestyret når den er ferdig. Den ble sist behandlet i 2022. Kommunen tar sikte på ny revidering av eierskapsmeldinga etter valget, samt en egen opplæringsdag for det nye kommunestyret om de største selskapene som er viktige for kommunen.

I spørreundersøkelsen ble politikerne spurt om de har vært med på å behandle kommunens eierskapsmelding.

Figur 2. Politisk behandling av kommunens eierskapsmelding

Figuren viser at 75 prosent har deltatt i politisk behandling av kommunens eierskapsmelding. I spørreundersøkelsen spurte vi også om politikerne har deltatt i å angi formålet for kommunalt eierskap i TrønderEnergi. Her svarte 42 prosent «ja», 33 prosent «nei» og 25 prosent «vet ikke».

2.3.4 Andre dokumenter

Styret i TrønderEnergi har vedtatt dokumentet «Eierstyring og selskapsledelse i TrønderEnergi», som er basert på Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES).

2.4 Vurdering

Det foreligger vedtekter som tilfredsstillende aksjelovens krav.

Dette er i tråd med aksjelovens krav.

Kommunestyret har ved behov revidert styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet.

Dette er i tråd med anbefalingen.

Kommunestyret har behandlet en eierskapsmelding som inneholder lovens minstekrav minst én gang i løpet av valgperioden.

Dette er i tråd med krav i kommuneloven. KS anbefaler at eierskapsmeldingen eller deler av denne (status for selskapene) behandles av kommunestyret årlig.

2.5 Konklusjon

Revisor konkluderer med at eierskapsmeldingen og eierens styringsdokumenter er i tråd med gitte føringer.

3 OPPLÆRING

3.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for temaet «opplæring»:

- Gis folkevalgte tilstrekkelig opplæring om eierstyring?

3.2 Kriterier

Kriteriene er hentet fra aksjeloven, kommuneloven og KS' anbefalinger for eierstyring, selskapsledelse og kontroll. Følgende kriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Det bør gjennomføres tilstrekkelig opplæring av, og gis informasjon til folkevalgte/eierrepresentanter om eierstyring, herunder om roller, styringslinjer og ansvarsfordeling.

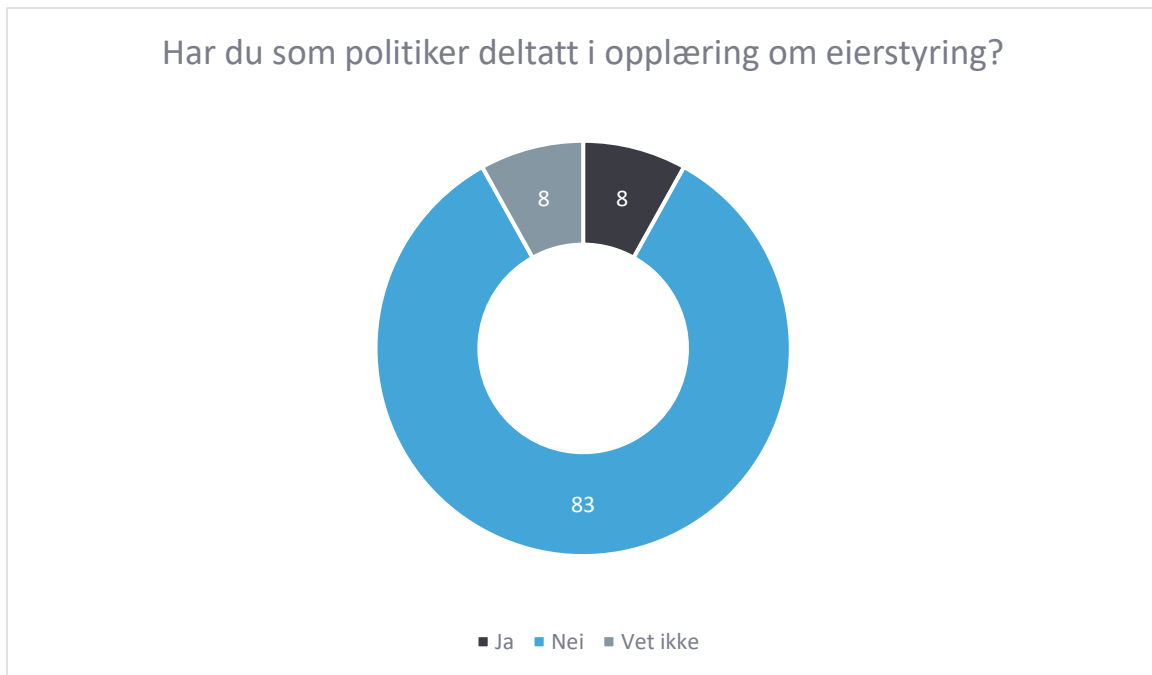
Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

3.3 Funn

3.3.1 Opplæring og informasjon

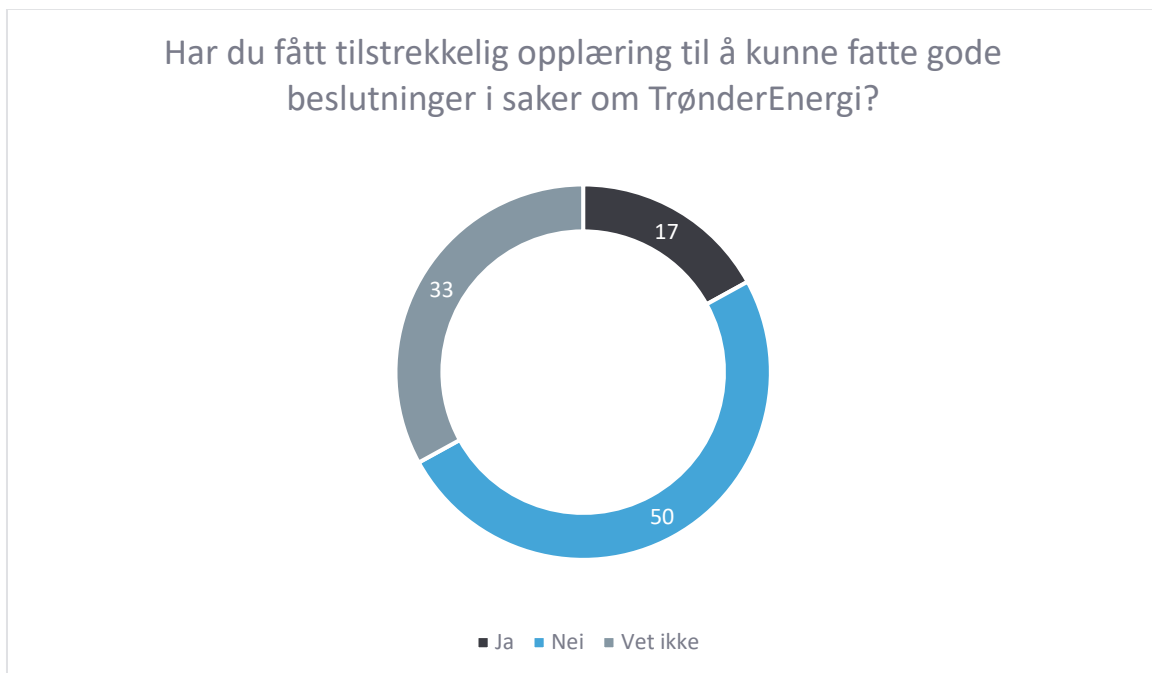
Ordfører forteller at det er gjennomført folkevalgtopplæring i kommunestyret, og kommunestyret har diskusjoner om eierskap knyttet til behandling av eierskapsmeldinga. Det er et ønske om et kurs knyttet til eierstyring i kommunen. Ordfører ønsker også en generell ordførerskole. Dette er høyst aktuelt når man kommer inn som ny ordfører.

Politikerne ble spurt om de har deltatt i opplæring i eierstyring. Svarene fordelte seg på følgende måte:

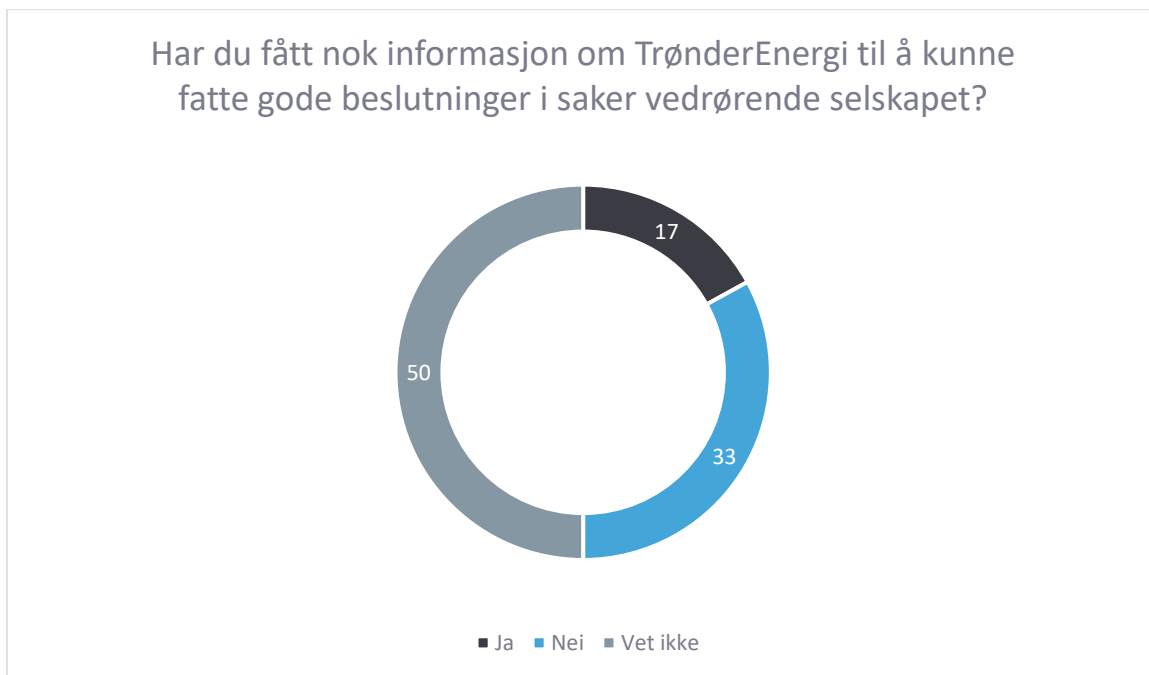
Figur 3. Opplæring om eierstyring

Figuren viser at majoriteten av respondentene opplyser at de ikke har deltatt i opplæring om eierstyring. De ble også spurt om de har fått tilstrekkelig opplæring til å kunne fatte gode beslutninger i saker om TrønderEnergi:

Figur 4. Tilstrekkelig opplæring for å kunne fatte gode beslutninger om TrønderEnergi

Spørreundersøkelsen viser at det varierer litt om politikerne synes eierrepresentanten gir tilstrekkelig informasjon om TrønderEnergi til kommunestyret. 42 prosent opplever informasjonen som tilstrekkelig, 25 prosent synes informasjonen er utilstrekkelig, og 33 prosent var usikre. Politikerne ble også spurt om de har fått nok informasjon til å kunne fatte gode beslutninger i saker vedrørende selskapet:

Figur 5. Nok informasjon om TrønderEnergi til å kunne fatte gode beslutninger i saker vedrørende selskapet

Figuren viser at halvparten av de som har svart er usikre på om de har fått nok informasjon. 17 prosent mener de har fått nok informasjon til å kunne fatte gode beslutninger.

I slutten av spørreundersøkelsen ble politikerne spurt om hva som er de største utfordringene for folkevalgt styring av eierinteressene. De tre punktene som flest mente var de største utfordringene, var «Tydelige formål og målsettinger for å eie selskapene» (67 prosent), «Opplæring om eierstyring» (58 prosent), og «Forankring av eierskapspolitikken i kommunestyret» (50 prosent).

3.4 Vurdering

Det er ikke gjennomført tilstrekkelig opplæring eller gitt tilstrekkelig informasjon om eierstyring til folkevalgte og eierrepresentanter.

Det er gitt en opplæring i forbindelse med KS' Folkevalgtprogram, men svarene i spørreundersøkelsen viser at halvparten av de som har svart mener de ikke har fått tilstrekkelig opplæring, og mange er usikre på om de har fått tilstrekkelig informasjon. Det tilsier at det er behov for mer opplæring om eierstyring, og mer informasjon til politikerne.

Halvparten av de som har svart i spørreundersøkelsen opplyser at de kun har sittet i kommunestyret i inneværende valgperiode. Mange nye i kommunestyret, tilsier at det er ekstra viktig å sikre jevnlig opplæring.

3.5 Konklusjon

De folkevalgte har fått en grunnopplæring om eierstyring, men svar fra politikerne tyder på at opplæringen ikke oppleves som tilstrekkelig. Revisor konkluderer derfor med at de folkevalgte ikke har mottatt tilstrekkelig opplæring om eierstyring.

3.6 Anbefaling

Kommunestyret må vurdere om de har fått tilstrekkelig opplæring om eierstyring og får nok informasjon om sine selskaper.

4 KOMMUNIKASJON

4.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for temaet «kommunikasjon»:

- Sikrer kommunikasjonen mellom eierrepresentanten og kommunestyret en aktiv dialog?

4.2 Kriterier

Kriteriene er hentet fra aksjeloven, kommuneloven og KS' anbefalinger for eierstyring, selskapsledelse og kontroll. Følgende kriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Kommunestyret bør oppnevne sentrale folkevalgte som eierrepresentanter
- Det bør etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentanten
- Bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamlingen bør tas inn i vedtektene for å sikre at politisk behandling er gjennomførbart

Utledningen av kriteriene finnes i vedlegg 1.

4.3 Funn

4.3.1 Eierrepresentanter

Eierskapsmeldinger henviser til kommunens delegeringsreglement når det gjelder representasjon i aksjeselskap.

Ordføreren representerer Frøya kommune ved generalforsamlinger, årsmøter o.l. der det ikke er oppnevnt spesielle representanter som har fått slik møte- og representasjonsrett. Ordføreren har rett til å bemyndige andre til å delta.

Ordfører har vært eierrepresentant siden 2019.

Det er ordfører, leder av opposisjonen og økonomisjefen som deltar i eiermøter i TrønderEnergi. Det er ordfører som stemmer og representerer kommunestyret som eier. Økonomisjef og opposisjonsleder deltar som observatører, og er samtalepartner med ordfører knyttet til diskusjoner i eiermøter.

Ordførers «to do- liste» i vedlegg i eierskapsmelding:

<i>TO DO – liste for ordfører i selskaper med aktivt eierskap</i>	<i>Interkommunale selskaper (IKS)</i>	<i>Egeneide aksjeselskaper (AS)</i>	<i>Aksjeselskaper (AS)</i>	<i>Stiftelser</i>	<i>Samvirkeforetak og andre enheter</i>
Valgkomite	Søke å få inn representere fra Frøya		Søke å få inn representere fra Frøya	Søke å få inn representere fra Frøya	Søke å få inn representere fra Frøya
Årsrapport	Gjennomgang i eierutvalget	Gjennomgang i eierutvalget	Gjennomgang i eierutvalget	Gjennomgang i eierutvalget	Gjennomgang i eierutvalget
			Kjøre seg opp/selge seg ned/ut		
	Fremme konkrete strategier, tiltak, eierstyring, mm.		Fremme konkrete strategier, tiltak, eierstyring, mm.	Fremme konkrete strategier, tiltak, eierstyring, mm.	Fremme konkrete strategier, tiltak, eierstyring, mm.
Nye selskap	Størrelse på eierandel		Inn på eiersiden	Inn på eiersiden	Inn på eiersiden
Styreverv	Hvem bør fremmes/være med? Fokus på sammensetning og kompetanse	Hvem bør fremmes/være med? Fokus på sammensetning og kompetanse	Hvem bør fremmes/være med? Fokus på sammensetning og kompetanse	Hvem bør fremmes/være med? Fokus på sammensetning og kompetanse	Hvem bør fremmes/være med? Fokus på sammensetning og kompetanse
Generalforsamling	Saksliste omdeles administrativt/politisk	Saksliste omdeles administrativt/politisk	Saksliste omdeles administrativt/politisk	Saksliste omdeles administrativt/politisk	Saksliste omdeles administrativt/politisk
	Realitetsbehandle sakslisten?	Realitetsbehandle sakslisten?	Realitetsbehandle sakslisten?	Realitetsbehandle sakslisten?	Realitetsbehandle sakslisten?
	Stille i generalforsamlingen/	Stille i generalforsamlingen/	Stille i generalforsamlingen	Stille i generalforsamlingen/	Stille i generalforsamlingen/

Figur 6. Ordførers «to do-liste» i selskaper med aktivt eierskap

Kilde: Kommunens eierskapsmelding, 2022

Ordfører opplever det som ryddig å være eierrepresentant i TrønderEnergi. Hun opplever at kommunestyret har gitt tydelige føringer for eierutøvelsen. Det er andre eierselskap hvor ordfører opplever at mandatet er mer uoversiktlig.

I spørreundersøkelsen ble politikerne spurt om de har vært med på å velge kommunens eierrepresentant til TrønderEnergi. 83 prosent svarte ja på dette spørsmålet.

Det var kun 33 prosent som opplever at eierrepresentanten har klare føringer (eksempelvis gjennom eierstrategi, eierpolitikk og lignende) å styre etter.

4.3.2 Forutsigbare kommunikasjonsformer

Økonomisjef forteller at Frøya kommune har et økonomiutvalg med politiske og administrative medlemmer som diskuterer eiersaker i forkant av eiermøter, også i denne saken. Sakene fra TrønderEnergi kommer tidsnok til at økonomiutvalget får drøftet disse før eiermøter. Det informeres i formannskapet også samt kommunestyret for vesentlige saker ved eierutøvelsen.

Ordfører forteller at det er et eierutvalg som diskuterer saker i forkant av eiermøter i eide selskap. Eierutvalget består både av politiske og administrative representanter – ordfører, opposisjonsleder og økonomisjef (delegert fra kommunedirektør). Eierutvalget beskrives i eierskapsmeldingen, hvor det framgår at eierutvalget har følgende ansvar:

- *Utvalget skal behandle strategiske spørsmål omkring eiersiden for kommunen. Dette kan f.eks. være, om kommunen bør styrke seg i noen selskap, eller selge seg ut*
- *Kommunedirektøren fremmer så disse sakene for de politiske utvalgene etter innspill fra eierutvalget*
- *Eierutvalget kan også være en plass der kommunens representanter diskuterer strategi foran generalforsamlinger og eiermøter i selskaper som kommunen har eierinteresser i.*

Eierutvalget vurderer om det er behov for å løfte viktige saker opp til politisk behandling i formannskap og kommunestyre, for å få styringssignaler.

Ordfører savner et årshjul med møtepunkt med de eierselskapene kommunen er spesielt opptatt av. Hun mener faste årlige møtepunkt med de selskapene kommunen ønsker et aktivt eierskap i, er en mer naturlig arena for Frøya kommune å ta opp ulike spørsmål og problemstillinger, enn i et representantskapsmøte eller generalforsamling hvor alle eierne er til stede.

I eierskapsmeldingen står det at kommunestyret skal behandle alle saker av større/prinsipiell betydning, eksempelvis eventuell omstrukturering, etablering, avvikling, oppløsning, kjøp, salg, overføringer av kommunens eierandeler til andre, samt behandle øvrige eiersaker som formannskapet eller kommunedirektøren legger frem.

Eierskapsmeldingen angir på side 21 et årshjul – kan ses på som forventning/rutine for forutsigbar kommunikasjon? Hendelser som er relevante for kommunestyret:

- Januar/februar: Selskapet/enheten rapporterer på forrige års tjenester/aktiviteter til bruk i kommunens årsrapport. Eiers mål og forventninger (eierstrategi), og løpende føringer er et sentralt referansepunkt
- Mars: Kommunen behandler fast eierskaps sak for hvert selskap/enhet basert på innkalling, sakliste og saksgrunnlag til årlig generalforsamling eller representantskapsmøte.
- Mai/juni: Eierskapsmelding behandles av kommunestyret minimum en gang hver kommunestyreperiode. Eierstrategi for det enkelte selskap/enhet behandles av kommunestyret minimum en gang hver kommunestyreperiode (hvert fjerde år). Kommunestyret behandler årsrapport fra selskapet/enheten.

- August: Selskapene/enhetene sender oppdatert selskapsinformasjon inkludert styremedlemmer, honorarer mv. som kommunen gjør tilgjengelig på kommunens nettsider om eierskap.

Ordfører forteller at hvis det er spesielle saker som skal tas opp utover fastlagt sakliste, så kalles eierutvalget inn til møte. Innkalling og sakliste sendes til de som skal delta i generalforsamling i selskapet. Eierutvalget vurderer da om det er saker som må til politisk behandling. Protokoller fra generalforsamlinger legges som referatsak til kommunestyret. Ifølge ordfører har det vært 6 referatsaker fra TrønderEnergi i siste periode. Da er det mulighet for kommunestyrerepresentantene å stille spørsmål. Innkallinga sendes ikke ut til kommunestyret, men synliggjøres i postlista til kommunen. Innkalling sendes ut tidsmessig i henhold til krav, men når møtet er i Trondheim er det viktig at den kommer tidlig nok for å være tilstrekkelig forberedt. Ordfører har sett at ordene kan endres fra innkallinga kommer til saken behandles i generalforsamling. Det er viktig at det da stilles spørsmål om dette, noe ordfører har fått forklaringer fra selskapet på. Dette gjaldt opprettelsen av datterselskap, da ordlyden som var sendt ut til kommunenes saksbehandling, ikke stemte overens med det som skulle behandles i generalforsamling.

Ordfører opplever at kommunestyret som eier ikke er så opptatt av alle selskap, kun de selskap som er definert som viktige for kommunen. TrønderEnergi, ReMidt og f.eks. lab-tjenesten, disse har viktig finansiell, arbeids- eller tjenesteomfang for kommunen.

4.3.3 Innkallingsfrist

I selskapets vedtekter er det tatt inn en bestemmelse i § 7 om Generalforsamlingen, som omhandler innkallingsfrist. Her står det at «Styret innkaller til møte i generalforsamlingen med minimum 14 dagers varsel. Innkalling og saksmateriale skal sendes til ordføreren i den enkelte eierkommune».

4.4 Vurdering

Kommunestyret har oppnevnt en sentral folkevalgt som eierrepresentant.

Det er ordfører som er kommunens eierrepresentant i TrønderEnergi. På denne måten er det lagt til rette for at ordfører, som eierrepresentant, og kommunestyret, som eier, har mulighet til å ha en tett dialog om eierstyringen av selskapet.

Det er etablert kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentanten.

Revisor er usikker på hvorvidt kommunikasjonen mellom kommunestyret og eierrepresentanten er forutsigbar, da det avhenger av eierutvalgets vurdering om sakene kommer til kommunestyret eller ikke. For at kommunestyret skal få mulighet til å utøve eierstyring før saker behandles i generalforsamling, bør innkallinger med sakliste fremmes for kommunestyret i forkant av generalforsamlingen. På denne måten kan kommunestyremedlemmene stille spørsmål eller legge føringer for eierrepresentanten. Dette har blitt gjort i spesielle saker, men det kan være sårbart at eierutvalget skal vurdere om saken skal fremmes. I stedet bør informasjonen tilgjengeliggjøres for kommunestyret slik at den enkelte politiker kan vurdere om det er noe som bør stilles spørsmål ved eller bør legges føringer for.

Bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamlingen er tatt inn i vedtektene, men det er usikkert om tidsfristen er tilstrekkelig for å kunne sikre politisk behandling i forkant av generalforsamlingen.

Innkallingsfristen er satt til 14 dager. Kommunestyret har møter ca. én gang i måneden. Dette tilsier at det ikke alltid vil være mulig for kommunestyret å kunne gi innspill til eierrepresentanten på bakgrunn av innkallinger. Det fører til at saken diskuteres med formannskapet eller med eierutvalget. Dette er ikke feil, men det sikrer ikke en politisk behandling i kommunestyret dersom det er det kommunen ønsker.

4.5 Konklusjon

Revisor konkluderer med at kommunikasjonen mellom eierrepresentanten og kommunestyret til dels sikrer en aktiv dialog. Kommunikasjonen er aktiv når det er spesielle saker som skal behandles i selskapet. Utover dette er det ikke aktiv kommunikasjon.

4.6 Anbefalinger

Revisor anbefaler eierrepresentanten å:

- Etablere kommunikasjonsformer som setter kommunestyret i stand til å utøve aktiv eierstyring
- Vurdere å signalisere til selskapet at innkallingsfristen bør utvides

5 UTØVELSE AV EIERSTYRING

5.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for temaet «utøvelse av eierstyring»:

- Utøver eierrepresentanten eierstyringen i tråd med kommunestyrets føringer og rollefordelingen i et aksjeselskap?

5.2 Kriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Eierstyringen skal utøves gjennom deltakelse i generalforsamlingen
- Det bør gjennomføres jevnlig eiermøter mellom eierne og selskapet

Utleddningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

5.3 Funn

5.3.1 Deltakelse i generalforsamling

I eierskapsmeldingen skilles det mellom støttende og aktivt eierskap. I aktive eierskap skal kommunen aktivt stille opp som eier. TrønderEnergi er definert som et av disse selskapene. I meldingen stilles det også krav til eier, og det er et punkt om at kommunen skal være en forutsigbar, langsiktig og aktiv eier. Dette innebærer:

- Politiske diskusjoner skal tas i kommunestyret, der hele kommunens tjenesteproduksjon settes i fokus
- Eierinteresser skal fremmes gjennom generalforsamling og representantskap. Politisk vedtatt eierstrategi binder deltakerne i generalforsamling og representantskap.
- Eier formulerer overordnede strategier og mål for selskapet. Styret er ansvarlig for måloppnåelse. Eierne skal i samspill med styret og ledelsen sikre god ledelse av selskapet.
- Det bør være bevissthet på skillet mellom rollen som eier og rollen som kunde/bruker dersom kommunen har begge rollene overfor et selskap
- Gjennom krav til resultat og rapportering skal kommunen som eier gi tydelige signaler om hva som forventes av virksomheten
- Det bør utarbeides en klar og forutsigbar utbyttepolitikk.

I eierskapsmeldingen står det at kommunen skal ha et eierutvalg, der ordfører og opposisjonsleder sammen med kommunedirektøren deltar. Utvalget skal behandle strategiske spørsmål om eierspørsmål for kommunen. Eierutvalget kan også diskutere strategi i forkant av generalforsamlinger og eiermøter i selskaper hvor kommunen har eierinteresser.

Eierskapsmeldingen stiller krav til eierrepresentanten:

- Eierrepresentanten stiller i generalforsamlinger/representantskapsmøter
- Eierrepresentanten sikrer kommunikasjon, utveksling av informasjon mellom eier/eierutvalg og selskapet
- Eierrepresentanten utøver styring og kontroll i tråd med eierskapsmelding, eierstrategi og mandat/føringer fra eier/eierutvalg

I eierskapsmeldingen er det en «To do»-liste for ordfører i selskaper med aktivt eierskap. For aksjeselskaper er det definert eksempelvis at årsrapporter skal gjennomgå i eierutvalget, man skal fremme konkrete strategier, og sakliste skal omdeles administrativt/politisk.

Økonomisjef forteller at ved opprettelsen av nye datterselskap (Aneo) i TrønderEnergi, ble dette behandlet som egen sak i kommunestyret. Frøya kommune valgte å stemme imot opprettelsen av datterselskapet i generalforsamling, som eneste eierkommune.

Økonomisjefen opplever informasjonen fra TrønderEnergi som god, også informasjonen fra datterselskapene.

Økonomisjefen forteller at kommunen har vært bevisst på å være proaktiv for å få styremedlemmer fra Frøya i kommunens eierskap. Et eksempel er nye Trøndelag sparebank (tidligere Hemne sparebank og Åfjord sparebank), hvor ordfører ble valgt inn i representantskapet. Det er viktig for kommunen å delta i kommunens eierskap.

Ordfører forteller at hun har deltatt i de fleste generalforsamlinger, med ett unntak. Der kunne ingen fra Frøya delta grunnet sykdom, og ordfører ga fullmakt til ordfører i Orkland kommune. Ordfører i Orkland opplever å ha en tett oppfølging av TrønderEnergi, og ordfører syntes det var naturlig å gi fullmakten til noen som opplever tett på eierskapet og som er en av de største eierne.

Tabell 3. Representasjon i generalforsamling

Møtedato	Eierrepresentant	Andre
19.05.2020	Ordfører	Kommunedirektør
19.05.2021	Ordfører	
24.05.2022	Ordfører	
22.06.2022	Ordfører	Kun aksjonærer listet opp
04.10.2022	Ordfører	Kun aksjonærer listet opp
24.05.2023	Fullmakt fra ordfører til ordfører i Orkland kommune	
25.09.2023	Ordfører	

Kilde: Protokoller og opplysninger fra TrønderEnergi

Protokollene bekrefter at ordfører har representert kommunen i alle generalforsamlinger unntatt en, hvor det ble gitt fullmakt til ordfører i Orkland kommune. Det betyr at Frøyas eierandel har vært representert i alle generalforsamlinger i valgperioden 2019-2023.

5.3.2 Eiermøter

I eierskapsmeldingen er et eiermøte definert som et dialogmøte mellom kommunen ved ordfører som eierrepresentant, og selskapet ved styret og daglig leder. Kommunedirektøren er med for å bistå ordfører. Frøya kommune ønsker at det jevnlig gjennomføres eiermøter for å bidra til god eierstyring og kommunikasjon med det enkelte selskap. Det understrekes av eiermøter er med for å sikre god kommunikasjon mellom eier og selskapet, og at det ikke skal treffes vedtak eller «gis signaler» i eiermøter som kan anses å gripe inn i styrets virksomhetsområde. Eierskapsmeldingen slår fast at det skal føres referat fra eiermøter. Både eier og selskapet kan ta initiativ til eiermøter.

Konsernsjef i TrønderEnergi opplyser at det gjennomføres eiermøter i forbindelse med generalforsamlingen på våren, samt et eiermøte på høsten.

Økonomisjefen opplever eiermøtene i TrønderEnergi i forbindelse med opprettelsen av Aneo som veldig ryddige med god informasjon om selskapet og spørsmål svares ut i møtene.

Ordfører forteller at TrønderEnergi svarer på alle spørsmål både i kommunestyret og i generalforsamling. Ordfører har også personlig kommunikasjon med styreleder i selskapet,

når det er nye eiersaker som sendes ut. Ordfører opplever at styreleder er flink til å ta direkte kontakt og informere hvis det er noe spesielt som oppstår.

Det er etablert et ordførerutvalg fra de største eierne knyttet til utbyttestrategi, som deltar i diskusjoner med selskapet.

Ordfører forteller at eierrepresentantene diskuterer uformelt når de treffes, det er ingen formelle arenaer utenom eiermøter fra selskapet.

5.4 Vurdering

Eierstyringen utøves gjennom deltakelse i generalforsamlingen.

Dette bekreftes gjennom protokoller, hvor det framgår at Frøya kommunes eierrepresentant har deltatt i generalforsamlinger i TrønderEnergi, med ett unntak hvor det ble gitt fullmakt til en annen representant. Dette betyr at Frøya kommunes eierandel har vært representert i generalforsamlingen i hele forrige valgperiode.

Det gjennomføres jevnlig eiermøter mellom eierne og selskapet.

Dette bekreftes både av representanter fra kommunen og fra selskapet. Eiermøter er positivt for å sikre uformell dialog mellom partene, og utveksle informasjon og forventninger uten å fatte vedtak.

5.5 Konklusjon

Revisor konkluderer med at eierrepresentanten utøver eierstyringen i tråd med kommunestyrets føringer og rollefordelingen i et aksjeselskap.

6 ETABLERING AV DATTERSELSKAP

6.1 Problemstillinger

Det er utarbeidet følgende problemstillinger for temaet «etablering av datterselskap»:

- Hvordan har dialogen mellom Frøya kommune og selskapet vært, i forbindelse med etablering av datterselskap og utvidelse av aktiviteten i konsernet?
- Er det gitt føringer fra kommunen for selskapets opprettelse av datterselskap?

Dette er beskrivende problemstillinger uten kriterier.

6.2 Funn

6.2.1 Bakgrunn

TrønderEnergi gjennomførte i 2022 en endring i konsernstrukturen. TrønderEnergi og selskapet HitecVision gikk sammen for å starte et felles energiselskap. Selskapene kunngjorde at de hadde inngått en avtale om etablering av et nytt selskap som skulle legge til rette for vekst innen fornybar energi og ny energiteknologi. Det nye selskapet skulle eies 50/50 av HitecVision og et holdingselskap. Holdingselskapet skulle være eid 51 prosent av TrønderEnergi AS og 49 prosent av TrønderEnergis eiere (Oslo Børs, 2022). Holdingselskapet heter TrønderEnergi Vekst Holding AS, som har 50 prosent eierskap i Aneo Holding AS. HitecVision eier 50 prosent av Aneo Holding AS gjennom holdingselskapet HV Aneo Holding AS. Aneo Holding har to heleide datterselskap; Aneo Holding 2 AS og Aneo Renewables Holding AS. Disse har henholdsvis tre og tolv datterselskap.

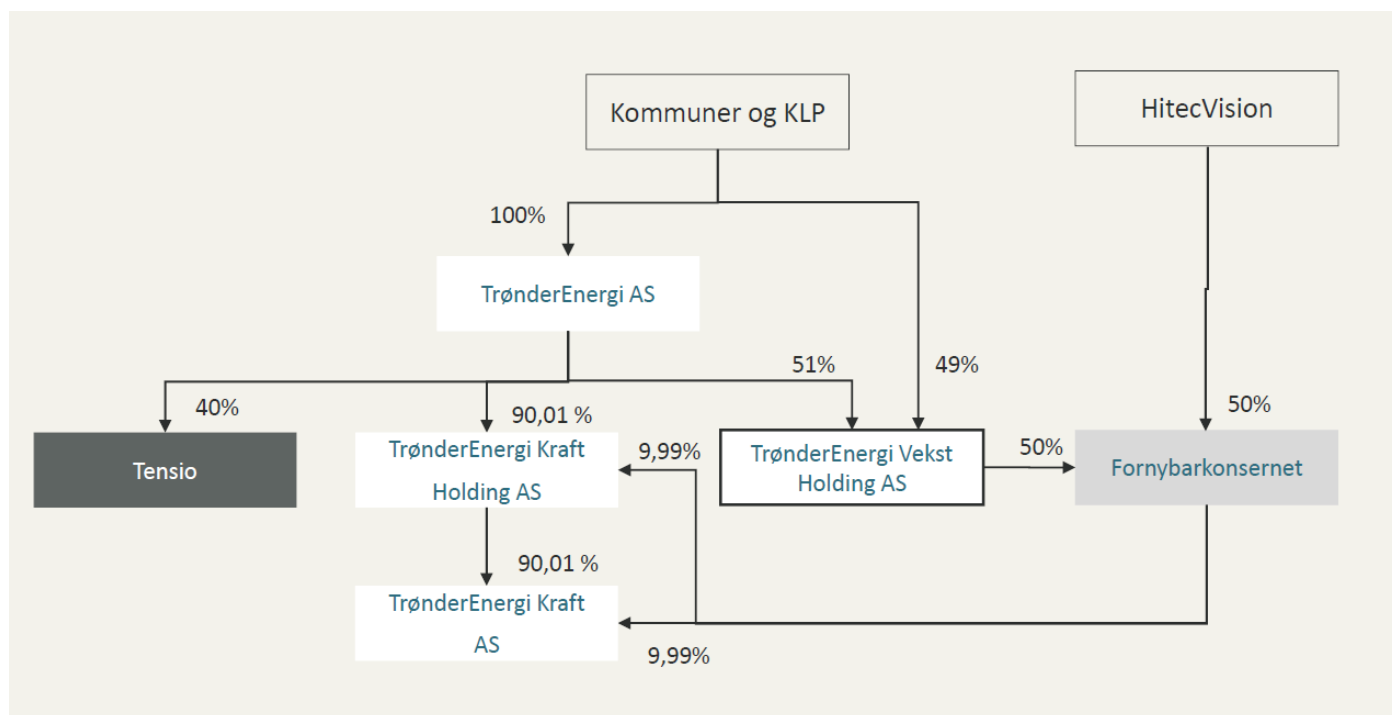
Det framgår av selskapenes melding på Oslo Børs at eierskapet til 81 prosent av TrønderEnergis vannkraft, samt TrønderEnergis eierandel på 40 prosent i nettkonsernet Tensio, skal ligge igjen i TrønderEnergi AS. All øvrig virksomhet skulle flyttes inn i det nye selskapet. Dette omfatter eiendeler og virksomhet innen vindkraft, energiforvaltning og energitjenester, eiendom, samt en minoritetsandel på 19 prosent av TrønderEnergis vannkraft. Hitecvision skulle bidra med ny vekstkapital tilsvarende verdien på virksomhetene som ble overført fra TrønderEnergi.

I TrønderEnergi sin årsrapport fra 2022 framgår det at hovedformålet med konsernstrukturen var å redusere kapitalbehovet fra eierne i den delen av TrønderEnergi som kan ha privat eierskap. Dette skulle også bidra til å sikre en mer stabil kontantstrøm fra den gjenværende

virksomheten i TrønderEnergi. Ifølge årsrapporten medførte endringen at man realiserte en betydelig gevinst på investeringene konsernet har gjort innen vindkraft de siste årene.

I en artikkel på E24 er ulike representanter fra TrønderEnergi intervjuet. Konsernsjef i TrønderEnergi er sitert på at selskapet i første fase vil få en investeringskapasitet på mellom 15 og 20 milliarder kroner (Hovland & Lier, 2022).

Opprettelsen av det nye konsernet medførte at ca. 90 prosent av ansatte og virksomhet som var i TrønderEnergi ble flyttet. Dette gjaldt ikke eierandelen i Tensio og eierandelen i vannkraftproduksjon. Den nye konsernstrukturen ser slik ut:

Kilde: Presentasjon av ny konsernstruktur for Midtre Gauldal kommune, 12.05.2022

Figur 7. Konsernstruktur

I figuren er det en rett linje mellom HitecVision og fornybarkonsernet. Pr i dag er det flere holdingselskaper mellom HitecVision AS og fornybarkonsernet.

6.2.2 Dialog mellom Frøya kommune og TrønderEnergi

Ordfører forteller at representanter fra TrønderEnergi har vært fire ganger i kommunestyret i sist valgperiode. Det har vært saker knyttet til vindkraftverkene i kommunen som har vært omstridt. Videre var det en turbin som falt ned og forurensning rundt anleggene som ble drøftet i kommunestyret.

Ved opprettelsen av nye datterselskap (Aneo) i TrønderEnergi, ble dette behandlet som egen sak i kommunestyret. Ordfører opplever at kommunestyret har fått god informasjon om utvidelsen av datterselskap. Saken ble diskutert i kommunestyret og TrønderEnergi var til stede for orientering og for å svare ut spørsmål. Partiene hadde deretter gruppemøter før vedtaket ble fattet. Det var krevende å sette seg inn i saksdokumentasjonen knyttet til etableringen, da dette også omfatter mye jusvurderinger/språk, og krever kompetanse for å forstå innholdet.

Frøya kommune valgte å stemme imot opprettelsen av datterselskapet i generalforsamling, som eneste eierkommune. Ordfører hadde fått myndighet til dette fra kommunestyret, i sak 98/22. Under avstemmingen i kommunestyret stemte ordfører imot majoriteten. Det var majoritetens vedtak hun tok med seg til generalforsamlingen. I protokollen fra kommunestyret framgår følgende:

Vedtak:

Frøya kommunestyre viser til fremlagt plan for omorganisering av virksomhetene i TrønderEnergi, og bemyndiger ordføreren til å:

- 1. Stemme mot foreslått fisjonsplan i TrønderEnergis generalforsamling, med utskillelse av virksomhet som foreslås inn i det nye fornybarkonsernet til et nystiftet eierskap, TrønderEnergi Vekst Holding AS.*

Vedtatt med 14 mot 9 stemmer.

- 2. Stemme i samme generalforsamling for styrefullmakt til kapitalforhøyelse i TrønderEnergi, samt å delta i slik kapitalforhøyelse ved å skyte inn 51 % av kommunens aksjer i TrønderEnergi Vekst Holding AS som tingsinnskudd i TrønderEnergi.*

- 3. Signere aksjonæravtale i TrønderEnergi Vekst Holding AS.*

Enstemmig.

Som følge av dette stemmer Frøyas eierrepresentant imot fisjon i ekstraordinær generalforsamling i TrønderEnergi 22.06.2022 i sak 3/22: Fisjon. Det er protokollført at Frøya kommune, som representerte 2,49 % av de fremmøtte og stemmeberettigede aksjer, stemte imot.

Økonomisjef og ordfører opplever informasjonen fra TrønderEnergi som god. Økonomisjef opplever eiermøtene i TrønderEnergi i forbindelse med opprettelsen av Aneo som veldig ryddige med god informasjon om selskapet og spørsmål svares ut i møtene.

I årsrapporten til TrønderEnergi 2022, vises det blant annet til følgende om organisering:

For å verne utbyttekapasiteten og samtidig realisere vekstambisjonen, ble det i 2022 gjennomført en betydelig endring i konsernstrukturen som åpnet opp for andre investorer enn norske kommuner. Et nytt trøndersk fornybarkonsern med navn Aneo ble formelt etablert 14. oktober 2022, som resultat av en fisjon av TrønderEnergi-konsernet og etablering av en struktur med to separate konsern:

- *TrønderEnergi-konsernet: Består av eierskapet til vannkraftproduksjonen (81,02 prosent), en eierpost i det regionale nettselskapet Tensio på 40 prosent og 50 prosent eierskap i Aneo. TrønderEnergi har en målsetning om å ha høy utbyttekapasitet, og et krav om minimum 2/3 offentlig eierskap. Operatøransvaret knyttet til vannkraft ligger fortsatt i TrønderEnergi, med tjenestekjøp fra Aneo. TrønderEnergi-konsernet består av dagens morselskap TrønderEnergi AS (TE), TrønderEnergi Kraft Holding AS/TrønderEnergi Kraft AS (TEK) og TrønderEnergi Vekst Holding (TEVH).*
- *Aneo-konsernet: Består av 18,98 prosent eierskap i vannkraften og all øvrig virksomhet som tidligere lå i TrønderEnergi, både oppstrøms (produksjon av fornybar kraft fra sol og vind), nedstrøms (elbillading, utslippsfrie byggeplasser, energiløsninger til dagligvarehandelen og industri med mer), samt de fleste stabsfunksjonene. Det er inngått langvarige tjenesteavtaler mellom TrønderEnergi og Aneo knyttet til operatørtjenester, energiforvaltning og administrative tjenester. Majoriteten av ansatte i dagens TrønderEnergi ble overført til Aneo. Det er ikke krav om offentlig eierskap i Aneo.*

For å ivareta en hensiktsmessig struktur og forvaltning av kommunene og KLP sin eierandel i Aneo, ble det etablert et eget investeringssselskap TEVH for dagens eiere i TrønderEnergi. TEVH eier 50 prosent av Aneo. TrønderEnergi AS eier 51 prosent av aksjene i TEVH, kommunene/KLP eier 49 prosent av aksjene i TEVH. Fra etableringstidspunktet er Aneo eid 50 prosent av TrønderEnergi og TrønderEnergis eiere gjennom TEVH, og 50 prosent av det norske investeringsfondet HitecVision. Aneo ledes fra hovedkontoret i Trondheim, og vil i første fase få en investeringskapasitet på opp mot 20 milliarder kroner. Aneo har med dette mål om, og mulighet til, å bli en toneangivende bidragsyter til lønnsom 7 energiomstilling, for kunder og eiere, i Norge og Nord-Europa. Dette skal vi gjøre gjennom å realisere satsinger innen fornybar energiproduksjon, energiforvaltning, elektrifisering og energieffektivisering.

Varaordfører Knut Arne Strømøy uttalte seg til MN24 (om å stemme imot planene): «Det var av prinsipiell art, nemlig at vi ikke er tilhengere av å selge ut vannkraften til private selskaper» (om at 19 prosent av eksisterende vannkraft skal inn i det nye konsernet).

Selskapet ble spurt om hvordan de opplever dialogen med Frøya kommune i forbindelse med etablering av datterselskap og utvidelsen av aktiviteten i konsernet. Konsernsjef forteller at samarbeidet med kommunen har vært godt, selv om Frøya har stemt imot vedtak som alle andre har støttet. Dette har politiske årsaker, og har ingenting med dialogen med ordfører eller administrasjon å gjøre.

Ordfører forteller at det mangler en egen sak fra TrønderEnergi knyttet til å kjøpe seg opp eller selge seg ut. Eierne har ønsket denne saken til behandling, men den har ikke blitt sendt ut.

6.2.3 Føringer fra Frøya kommune for selskapets opprettelse av datterselskap

Eierskapsmeldingen har tatt stilling til medeierskap og datterselskaper. Her står det at

«eierskapsmeldingen gjelder for datterselskaper til de selskaper/enheter/foretak kommunen har eierskap i så langt den passer. Morselskapets styresammensetning forventes gjennomgående i datterselskapene. Saker av stor/prinsipiell betydning, herunder omstrukturering, etablering, avvikling, oppløsning, kjøp, salg, eller overføringer av eierandeler til andre, skal forelegges og behandles av morselskapets generalforsamling/representantskap og følgelig av kommunen som eier i forkant. Eventuelle nærmere føringer for datterselskaper vil være aktuelt å regulere i eierstrategien for morselskapet».

Frøya kommune har lagt noen forventninger til TrønderEnergi i eierskapsmeldingen. Disse ligger til grunn når eierrepresentanten utøver eierstyring i generalforsamlingen i TrønderEnergi.

Som nevnt i forrige kapittel ga Frøya kommunestyre føringer til eierrepresentanten sin om å stemme imot fisjonen i TrønderEnergi. Ordføreren stemte i tråd med dette i generalforsamlingen i TrønderEnergi.

6.3 Konklusjon

Den første problemstillingen i dette kapittelet er: Hvordan har **dialogen** mellom Frøya kommune og selskapet vært, i forbindelse med etablering av datterselskap og utvidelse av aktiviteten i konsernet?

Revisor har inntrykk av at det har vært ryddig og konstruktiv dialog mellom Frøya kommune og selskapet i forbindelse med etablering av datterselskap og utvidelse av aktiviteten i

selskapet. Både ordfører, økonomisjef og konserndirektør gir uttrykk for at dialog og informasjon har vært god.

Den andre problemstillingen i dette kapittelet er: Er det gitt **føringer** fra kommunen for selskapets opprettelse av datterselskap?

I spørreundersøkelsen som presenteres tidligere i rapporten, framgår det at halvparten av de spurte opplever å ikke ha fått tilstrekkelig **opplæring** til å kunne fatte gode beslutninger i saker om TrønderEnergi. 33 prosent var usikre og kun 17 prosent opplevde at de hadde tilstrekkelig opplæring til å kunne fatte gode beslutninger i saker om TrønderEnergi. Videre viser spørreundersøkelsen at halvparten av politikerne som har svart, er usikre på om de har fått tilstrekkelig **informasjon** til å kunne fatte gode beslutninger om TrønderEnergi. Revisor går ikke inn på datagrunnlaget politikerne har fått, eller eventuelle prosesser i forkant av kommunestyremøtet. Revisor mener at politikerne har hatt mulighet til å gi eierrepresentanten føringer for hvordan eierstyringen skal utøves, og eierrepresentanten har fulgt kommunestyrets mandat. Det er dermed gitt føringer fra Frøya kommune for opprettelse av datterselskap, gjennom vedtaket i kommunestyret. Siden Frøya kommune har en liten eierandel i TrønderEnergi, har ikke føringen fått noen konsekvens for etableringen av datterselskap. Samtidig er endringen av konsernstruktur en stor og kompleks sak med store konsekvenser. Det er derfor viktig at den som legger fram saken for kommunestyret har tilstrekkelig kompetanse og tid til å sette seg inn i saken og gjøre gode vurderinger. Dersom man er prisgitt kun den informasjonen som kommer fra selskapet, kan man diskutere om dette er tilstrekkelig for beslutningstakerne.

Etter ny konsernstruktur har Frøya kommune også blitt eier av TrønderEnergi Vekst Holding AS. Det betyr at informasjon om og eierstrategi for dette selskapet også bør omfattes av kommunens eierskapsmelding. Revisor registrerer at flere og flere kommuner eier selskap som er organisert som konsern, og kommunene bør derfor på et generelt grunnlag være bevisste på konsernstyring.

7 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

I eierskapskontrolldelen av denne rapporten (kapittel 2-5) konkluderer vi i det enkelte kapittel:

Kapittel 2: Revisor konkluderer med at eierskapsmeldingen og eierens styringsdokumenter er i tråd med gitte føringer.

Kapittel 3: De folkevalgte har fått en grunnopplæring om eierstyring, men svar fra politikerne tyder på at opplæringen ikke oppleves som tilstrekkelig. Revisor konkluderer derfor med at de folkevalgte ikke har mottatt tilstrekkelig opplæring om eierstyring.

Kapittel 4: Revisor konkluderer med at kommunikasjonen mellom eierrepresentanten og kommunestyret til dels sikrer en aktiv dialog. Kommunikasjonen er aktiv når det er spesielle saker som skal behandles i selskapet. Utover dette er det ikke aktiv kommunikasjon.

Kapittel 5: Revisor konkluderer med at eierrepresentanten utøver eierstyringen i tråd med kommunestyrets føringer og rollefordelingen i et aksjeselskap.

I sum gir dette følgende konklusjon på hovedproblemstillingen:

Frøya kommune utøver i hovedsak sin eierstyring av TrønderEnergi AS i samsvar med gitte føringer og anbefalinger.

Det er noen forbedringspunkter i eierstyringen, og revisor anbefaler derfor at Frøya kommune som eier bør:

- Vurdere om kommunestyret har fått tilstrekkelig opplæring om eierstyring og får nok informasjon om sine selskaper
- Etablere kommunikasjonsformer som setter kommunestyret i stand til å utøve aktiv eierstyring
- Vurdere å signalisere til selskapet at innkallingsfristen bør utvides

I tillegg til problemstillingene i eierskapskontrollen, har rapporten en beskrivende del. Konklusjonen i den beskrivende delen finnes i kapittel 6.3. Vi har ikke utarbeidet anbefalinger for informasjonen som fremkommer der. Det er likevel hensiktsmessig å understreke også her i dette oppsummerende konklusjonskapittelet, at Frøya kommunes eierskapsmelding må oppdateres etter konsernstrukturendringen i TrønderEnergi AS. Revisor registrerer at flere og flere kommuner eier selskap som er organisert som konsern, og kommunene bør derfor på et generelt grunnlag være bevisste på konsernstyring.

KILDER

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon, FOR-2019-06-17-904

Lov om aksjeselskaper (Aksjeloven), LOV-2023-06-16-67

Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven), LOV-2023-06-02-22

Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven), LOV-2023-06-02-21

Hovland, K. M., & Lier, T. (2022, March 16). *TrønderEnergi og HitecVision danner grønt selskap*. E24. <https://e24.no/energi-og-klima/i/RrwAV5/troenderenergi-og-hitecvision-danner-groent-selskap>

KS' anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll (2020). Hentet fra <https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/for-deg-som-folkevalgt/AnbefalingerEierskap2020.PDF>

MN24.no, (2022, 21. juni). *Kun én eier stemte imot Trønderenergis milliardplaner*. <https://www.mn24.no/nyheter/i/dnVbeo/kun-en-eier-stemte-imot-troenderenergis-milliardplaner>

Oslo Børs. (2022, 16. mars). *TrønderEnergi og HitecVision etablerer et felleseid selskap innen fornybar energi*. <https://newsweb.oslobors.no/message/556678>

Standard for eierskapskontroll, RSK002 (2020). Hentet fra https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/RSK_RevisjonsStandard_Kommune/RSK_002_Standard_for_eierskapskontroll_200812.pdf

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV KRITERIER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§15) skal det etableres revisjonskriterier for det enkelte revisjonsprosjekt. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. En eierskapskontroll er ikke en revisjon på lik linje som en forvaltningsrevisjon, men standarden for eierskapskontroll punkt 14 krever at det skal etableres kriterier også for eierskapskontroll.

Betingelsene for folkevalgt styring og kontroll endres når virksomheter eller tjenester skilles ut og legges i selskaper. Lovfestede bestemmelser og normer for god selskapsstyring setter grenser for hvor mye kommunene som eier disse selskapene kan og bør involvere seg i selskapenes virksomhet. Aktivt eierskap innebærer at de folkevalgte bruker de mulighetene styringssystemene gir til å utøve eierstyring.

Revisjonskriterier for eierskapskontroll er utledet fra aksjeloven og KS sine anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll. KS sine anbefalinger er ikke obligatoriske, men er uttrykk for god praksis for kommunal eierstyring og er relevante kriterier å vurdere kommunens praksis mot.

Eiernes styringsdokumenter

Aksjeloven § 2-2 stiller minstekrav til vedtektene. De skal minst angi:

- selskapets foretaksnavn
- selskapets virksomhet
- aksjekapitalens størrelse
- aksjekapitalens pålydende (nominelle beløp)

Dersom selskapet ved sin virksomhet ikke skal ha til å formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, skal vedtektene inneholde bestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning.

Kommuneloven slår fast i § 26-1 at kommunene minst en gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv. Eierskapsmeldingen skal inneholde:

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring
- b) en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
- c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.

KS sin anbefaling nummer fem er at kommunestyret skal utarbeide og revidere styringsdokumenter jevnlig. Selskapsavtalen og eierskapsmeldingen er eksempler på styringsdokumenter.

Dette gir følgende kriterier:

- Det skal foreligge vedtekter som tilfredsstillers aksjelovens krav
- Kommunestyret bør jevnlig revidere styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet
- Kommunestyret må behandle eierskapsmelding som inneholder lovens minstekrav minst én gang i løpet av valgperioden

Kommunestyret som eier

KS sin anbefaling nummer tre handler om at man må sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap. Det anbefales at kommunestyret får tid til kompetanseutvikling. Dette kan eksempelvis gjøres gjennom å ha eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte tidlig i valgperioden. Det er viktig at kommunestyret som eier får kunnskap og innsikt i omfanget av selskapsorganisering og de styringsmuligheter kommunen har for selskapene de har eierandeler i. Det er også viktig at de får innsikt i rollene de har som folkevalgte, som styremedlemmer eller som eierrepresentanter i generalforsamling eller representantskap. Rollen som folkevalgt i kommunestyret er annerledes enn den rollen man har i et selskapsorgan. Man må være bevisst på roller, styringslinjer og ansvarsfordeling. Revisor mener det vil være hensiktsmessig at denne opplæringen kommer tidlig i valgperioden for å sikre at kommunestyret/eierrepresentanten har god nok opplæring til å kunne utøve god eierstyring i hele valgperioden.

KS' anbefaling nummer fire handler om at kommunestyret årlig bør få en rapport (eller eierskapsmelding) om status i selskapene. Det betyr at man ikke nødvendigvis trenger å behandle hele eierskapsmeldingen med prinsipper og formål, men kan behandle den delen

som omhandler status i selskapene. Eierskapsmeldingen kan også inneholde f.eks. eiers forventninger til selskapenes forhold til etikk, miljø, likestilling, samfunnsansvar etc.

Dette gir følgende kriterier:

- Det bør gjennomføres tilstrekkelig opplæring av, og gis informasjon til folkevalgte/eierrepresentanter om eierstyring, herunder om roller, styringslinjer og ansvarsfordeling

Kommunikasjon mellom eierrepresentant og kommunestyret

Av KS sin anbefaling nummer sju anbefales det, avhengig av selskapets formål, som en hovedregel at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet. Eierstyring skal utøves innenfor rammen av kommunestyrets vedtak. I anbefaling nummer tre står det at når kommunestyret har valgt å legge en del av sin virksomhet inn i et selskap, medfører det også overføring av styringsrett til virksomheten. Oppgaven til selskapets styre og administrasjon er å planlegge, forvalte og drive virksomheten innenfor en ytre ramme som er trukket opp av eierne. Den ytre rammen består av eierskapsmeldingen og eierstrategien, samt selskapsavtalen eller vedtektene for selskapet. For kommunestyrets del har de direkte påvirkningskraft i å utarbeide eierskapsmeldinger og føringer for eierrepresentantens utøvelse av eierskapet. Eierstyringen skal skje gjennom eierorganet til selskapet. Samhandlingen mellom eierorganet og kommunestyret er ikke lovregulert. Anbefaling nummer sju sier at det bør etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierorganet som forankres i eierskapsmeldingen. Dette skal bidra til å sikre engasjement, debatt og reell politisk avklaring av eierorganets myndighet.

Når kommunen er eier og deltager i et foretak må en fysisk person bli gitt en fullmakt til å opptre på vegne av kommunen i eierorganene. Den viktigste oppgaven er å avgi stemme på vegne av kommunen. I tråd med kommuneloven § 6 må fullmakten gis av kommunestyret, som kommunens øverste organ.

KS anbefaling nummer åtte er at eieren bør sørge for at bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamlinger tas inn i vedtektene, slik at det tas hensyn til kommunens eller fylkeskommunens behov for å ha tid til å behandle aktuelle saker.

Dette gir følgende kriterier:

- Kommunestyret bør oppnevne sentrale folkevalgte som eierrepresentanter
- Det bør etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierrepresentanten
- Bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamlingen bør tas inn i vedtektene for å sikre at politisk behandling er gjennomførbart

Utøvelse av eierstyringen

Aksjeloven § 5-1 fastsetter at det er gjennom generalforsamlingen aksjeeierne utøver den øverste myndighet i selskapet. Det betyr at aksjeeierne ikke har noen rett til å gi instruksjoner til selskapet utenfor generalforsamlingen.

I et aksjeselskap er eiernes økonomiske risiko begrenset til den innskutte aksjekapitalen. Selskapets øverste myndighet er generalforsamlingen, og det er her eierens myndighet utøves. Eierne kan i generalforsamlingen fastsette vedtekter, instruksjoner og andre vedtak som setter rammer for styret og daglig leder. Styret har det overordnede ansvaret for at selskapet drives i samsvar med eiernes formål, vedtektene og eventuelle andre instruksjoner fra eier, samt innenfor lovverket. Daglig leder skal forholde seg til de pålegg og retningslinjer som styret har gitt.

Eiermøter er ikke lovregulert, og er bare en uformell arena hvor det ikke treffes vedtak. KS sin anbefaling nummer seks er at det jevnlig gjennomføres eiermøter for å bidra til god eierstyring og kommunikasjon med selskapet. Eiermøtet er et møte mellom representanter fra eierne, styret og daglig leder.

Dette gir følgende kriterier:

- Eierstyringen skal utøves gjennom deltakelse i generalforsamlingen
- Det bør gjennomføres jevnlige eiermøter mellom eierne og selskapet

Valg, styregodtgjørelse og habilitet

Aksjeloven § 5-5 fastsetter at det skal avholdes ordinær generalforsamling innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår. Her skal følgende saker behandles og avgjøres:

1. godkjenning av årsregnskapet og eventuell årsberetning, herunder utdeling av utbytte;
2. andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen.

Valg til styret gjennomføres på generalforsamlingen.

KS sin anbefaling nummer ti sier at ved valg av styret til kommunalt eide selskaper bør det vedtektsfestes bruk av valgkomité. I selskap med flere eierkommuner bør valgkomiteen sammensettes slik at den reflekterer eierandelene. I tillegg anbefales det at det utarbeides retningslinjer for valgkomiteens arbeid, at valgkomiteen har en dialog med styret før forslag fremmes og at valgkomiteen begrunner sine forslag.

KS' anbefaling nummer ni sier at eier bør sørge for god sammensetning og kompetanse i styret. Gjennom selskapets eierorgan bør eier sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset selskapets formål og virksomhet. Spørsmål om habilitet bør også vurderes, og det anbefales at selskapet sikrer opplæring av styremedlemmene. Kompetansebehovet kan ta utgangspunkt i selskapets formålsparagraf, langsiktige strategier for selskapet og situasjonsbestemte forhold de nærmeste årene. Det bør tilstrebes en sammensetning med komplementær kompetanse og erfaring.

Styreverv i selskaper er et personlig verv. De skal ikke ivareta noen av eierens interesser spesielt, men ivareta selskapets interesser til det beste for alle eierne. Man representerer derfor ikke et parti, kommunen eller andre særlige interesser. Det er ikke noe i veien for at folkevalgte kan velges til styremedlemmer. Dersom folkevalgte eller ansatte i kommunen skal velges til styremedlemmer kommunen har eierandelen i, bør man vurdere hvor ofte vedkommende kan bli inhabil. Dersom dette kan skje ofte, bør det vurderes at dette gjør det u hensiktsmessig å velge denne personen til styremedlem. Dette kan gjelde spesielt sentrale folkevalgte eller ansatte i kommunale lederstillinger. Kommunestyret bør vurdere om ulempene ved å velge slike personer til styremedlemmer overstiger behovet for å ha den aktuelle personen i styret.

KS anbefaling nummer 16 handler om at kommunen bør (gjærne i forbindelse med utarbeidelse av eierskapsmelding) ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv. Dette bør danne grunnlag for eierorganets fastsetting av styrehonorar. Godtgjørelsen for vervet bør reflektere styrets ansvar, kompetanse og forventet tidsbruk, samt virksomhetens kompleksitet. Generelt bør styreleder godtgjøres høyere enn styremedlemmene pga. det særlige arbeidet som følger med styreleder vervet.

Aksjeloven § 6-10 fastsetter at generalforsamlingen fastsetter godtgjørelse til styremedlemmer, varamedlemmer og observatører. Ved konkurs bortfaller retten til godtgjørelse fra konkursåpningen.

Dette gir følgende kriterier:

- Det bør vedtektsfestes en ordning med bruk av valgkomité.
- Valgkomitéen bør ha retningslinjer for styrets sammensetning og kompetanse.
- Mulige rollekonflikter ved valg av styremedlemmer bør vurderes
- Generalforsamlingen fastsetter styregodtgjørelse
- Kommunestyret bør ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverk

VEDLEGG 2 – UTTALELSE

Sv: Uttalelse: Rapport om eierstyring av TrønderEnergi AS

Kristin Furunes Strømskag <KristinFurunes.Sti

Til Sunniva Tusvik Sæter

Kopi Arve Gausen

ons. 29.11.2023 10:31

Du svarte på meldingen 29.11.2023 10:50.

Hvis det er problemer med hvordan denne meldingen vises, kan du klikke her for å vise den i en nettleser.

Hei,

Jeg har ikke noe innspill til revisjonsrapporten slik den foreligger.

Vennlig hilsen

Kristin F. Strømskag

Ordfører

Frøya kommune

Kristin.stromskag@froya.kommune.no

(+47) 48 24 48 68/72 46 32 00

www.froya.kommune.no

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no